

Az Országgyűlés
Mezőgazdasági Bizottsága

**A Mezőgazdasági Bizottság véleménye
a Hárszabály 140. § (4) bekezdés szerinti eljárásban**

**Az Európai Parlament (EP) és a Tanács rendelete az egyes új
génkezelési technikák útján nyert növényekről és a belőlük származó
élelmiszerekről és takarmányokról,
valamint az (EU) 2017/625 rendelet módosításáról
[COM (2023) 411; 2023/0226 (COD)]**

A tervezet célja:

A rendelettervezet célja az egyes új génkezelési technikák útján nyert növények és a belőlük származó élelmiszerek és takarmányok uniós szintű szabályozása.

A tervezet főbb elemei:

Az utóbbi években új módszerek, „új génkezelési technikák” (NGT = new genomic techniques) jelentek meg a génmódosításban, ilyen a génszerkesztés, amely segítségével célzottabban lehet belenyúlni a növényi genomba és pontosabban módosítható a genetikai állomány. A rendelettervezet kifejezetten a célzott mutagenézis és ciszgenézis útján nyert NGT növényekre, az e növényeket tartalmazó vagy belőlük álló termékekre, valamint az e növényeket tartalmazó, belőlük álló vagy belőlük előállított élelmiszerekre és takarmányokra állapít meg új követelményeket.

A tervezet az új génmódosított növényeket két kategóriába sorolja, és két különböző eljáráshoz köti azok tagállami és európai uniós szintű kezelését, azaz azok felhasználását, forgalmazását. NGT 1-es kategóriájú a növény, ha az átalakítandó/szülői növénytől legfeljebb 20 genetikai módosításban különbözik. Ezek a növények a hagyományos nemesítési technikákkal előállított növényekhez hasonlóan kell kezelni, a környezetbe történő kijuttatást, semmiféle kockázatértékelés nem előzné meg, és jelölés, illetve nyomon követés nélkül kerülhetnének forgalomba. Azok a szervezetekre, amelyekben a genetikai módosítások száma a 20-nál több, azt továbbra is az uniós GMO-jogszabályok követelményeit kell alkalmazni bizonyos könnyítésekkel.

A két kategóriát megkülönböztető kritériumrendszert a jövőben az Európai Bizottság – a tudományos fejlődésre hivatkozva – delegált jogi aktus keretében bármikor módosíthatja

A rendelettervezet kizárja annak lehetőségét, hogy a tagállamok maguk dönthessenek arról, hogy akarnak-e ilyen új génkezelési technikákkal előállított növényeket termesztani a területükön vagy sem.

A Mezőgazdasági Bizottság véleménye:

Hazánk kiemelten fontos stratégiai kérdésként kezeli a géntechnológiával módosított szervezetekkel kapcsolatos tevékenységek szabályozását és a magyar mezőgazdaság 2012 óta Alaptörvényben rögzített GMO-mentességének megőrzését.

A Mezőgazdasági Bizottság az Alaptörvény XX. cikkének (2) bekezdésében meghatározott stratégiát szem előtt tartva, – összhangban a vonatkozó európai uniós jogszabályokkal, az Európai Unió Bíróságának joggyakorlatával és az elővigyázatosság elvével – továbbra szükségesnek tartja a hazai mezőgazdaság GMO-mentességének megőrzését az új génkezelési technikákkal előállított szervezetekkel kapcsolatos tevékenységekre is.

Az elővigyázatosság elvét figyelembe véve az új génkezelési technikákkal előállított szervezetek környezetbe történő kijuttatása, olyan környezeti és egészségügyi, élelmiszerbiztonsági kockázatokat hordozhat magában, amelyeket mindenképpen vizsgálni kell, mielőtt egy ilyen termék a piacra kerül.

Mivel az NGT 1-es kategóriába tartozó növények külön jelölés, illetve nyomon követés nélkül kerülhetnének forgalomba, ezeket nem lehet megkülönböztetni a hagyományos nemesítési technikákkal előállított növényektől. Amennyiben egy nem várt káros hatás bekövetkezik, akkor már késő lépni, mert a természetből visszavonni ezeket a szervezeteket nem lehet. Ebből következően nem támogatunk semmilyen kezdeményezést, ami lehetővé teszi, hogy ezek a termékek megfelelő egészségügyi és környezeti kockázatértékelés és jelölés nélkül kerüljenek forgalomba az Európai Unióban.

További megfontolást igényel, hogy a génmódosított növények esetében nem bizonyított, hogy a klímaváltozás vagy az élelmiszer-biztonság területén jobbak lennének a hagyományosan nemesített fajtáknál.

A Mezőgazdasági Bizottság szerint súlyosan aggályos, hogy a javaslat teljes mértékben ellentétes a szubszidiaritás elvével.

Szakítva a GMO irányelvben 2015 óta biztosított hatáskörrel az új szabályozás már nem adna lehetőséget a tagállamoknak arra, hogy maguk dönthessék el, hogy akarnak-e ilyen új technológiákkal létrehozott növényeket termesztetni a területükön, vagy sem, ezáltal teljes mértékben kizárná az Alaptörvényben foglaltaknak való megfelelést.

Budapest, 2024. március 18.

Font Sándor
elnök